

Diktát: Práce s textem: Celkem:

Výchozí text:

Gordon byl architekt a Belinda byla veterinářka. Pro oba bylo to, co dělali, posláním, ne zaměstnáním. Oběma bylo něco přes dvacet, ani jeden nebyl dřív ženatý či vdaná, dokonce ani nikdy předtím neměli vážnou známost. Potkali se, když Gordon přivedl svoji třináctiletou fenku zlatého retrívra Goldie, šedivou a napůl ochrnutou, do Belindiny londýnské ordinace, aby ji nechal uspat. Měl toho psa od klukovských let a trval na tom, že s ním bude i v jeho posledních chvílích. Belinda ho držela za ruku, když plakal, a pak, najednou a neprofesionálně, ho pevně objala, jako by mohla vymáčkout tu bolest a ztrátu a žal. **Jeden z nich se zeptal druhého, zda by se nemohli večer sejít v místní hospodě na skleničku, a později nevěděli, který to vlastně navrhl.**

Neil Gaiman, *Kouř a zrcadla*, Praha 2009, s. 12 (text upraven)

OTÁZKY 1-12 SE VZTAHÚJÍ K TUČNĚ VYTIŠTĚNÉMU SOUVĚTÍ.

- 1. Určete počet vět v souvětí a druh souvětí:** 2b
- 2. Vypište věty vedlejší a určete jejich druh:** 2b
- 3. Zdůvodněte, proč před spojkou „a“ píšeme v daném souvětí čárku:** 1b
- 4. Ve větě „zda by se nemohli večer sejít v místní hospodě na skleničku“ vyhledejte (a vypište) holý přísudek:** 1b
- 5. Určete větné členy:** 3b
- a) *druhého* b) *místní* c) *v hospodě*
- 6. Určete slovní druhy:** 3b
- a) *v* b) *vlastně* c) *později*
- 7. Určete druh zájmen:** 3b
- a) *nich* b) *který* c) *to*
- 8. Od zájmen „nich“ vytvořte 1. p.:** 1b
- 9. Ze zadaného souvětí vypište sloveso v podmiňovacím způsobu:** 1b
- 10. U slovesa „zeptal se“ určete:** 3b
- a) způsob b) rod c) vid
- 11. Pojmenujte způsob, jímž jsou tvořena slova „zeptal, místní“:** 1b
- 12. Stejným způsobem vytvořte jakékoli jiné slovo. Toto slovo musí být podstatným jménem:** 1b

14. Zakroužkujte 5 pravdivých tvrzení:

5b

- a) Děj ukázky se odehrává na francouzském venkově.
- b) Obě postavy se seznámily v hospodě.
- c) Fena strávila s Gordonem přibližně dvě třetiny jeho dosavadního života.
- d) Důvodem utracení psa byly zřejmě pohybové problémy spojené se stářím.
- e) Text obsahuje přímou řeč.
- f) V textu převažuje úvahový slohový postup.
- g) Čtvrté souvětí textu obsahuje eufemismus (zjemnění drsné či nepříjemné skutečnosti).
- h) V textu se setkáváme s mnoha knižními výrazy a s poetismy (básnickými výrazy).
- i) Obě hlavní postavy se nestydí projevovat své city a chovají se lidsky.
- j) Autor (vypravěč) pozoruje postavy z odstupu, a proto užívá 3. osobu (er-formu).

15. Vysvětlete, co vypravěč myslí tím, že pro Gordona a Belindu bylo jejich povolání spíše posláním než zaměstnáním (1b). Napište jméno jiného povolání, u něhož by takový vztah mohl podle vás také platit (1b).

2b

16. Vzpomeňte si na jeden slavný pár (manželský či milenecký) světové nebo české krásné literatury, napište jméno knihy a jejího autora.

1b

Nejcennější kapalina

Nedávno byla v denním tisku uveřejněna reportáž o studánkách v šumavských lesích. Připomněla čtenářům i známé Sládkovy verše a vybídla k zamyšlení nad našimi vodními zdroji.

V minulých dobách pohlíželi lidé na vodu jako na nebezpečný živel, před nímž se musí chránit. Jejich obavy vyplývaly ze zkušeností s povodněmi, které přicházely zvláště na jaře, když v horách tálo, a způsobovaly velké škody. Proudům vod, jež se řítily jako lavina, neodolaly mnohdy ani silné stromy a lidská obydlí.

Rozvoj vědy a techniky ve 20. století umožnil spoutat nezkrotný živel a přinutit ho, aby lidem prospíval.

Dnes jsme si dobře vědomi, že pitná voda je pro člověka nejcennější kapalinou. Na dostatečném množství vody závisí také zemědělská a průmyslová výroba. Proto je třeba vodu chránit a úsporně využívat všech jejích zdrojů.